Schriftelijke vragen aan het college van Burgemeester en Wethouders
(conform art. 39 van het reglement van orde)

“Gemeente undercover op de socials?”

Datum: 18 mei 2021
Update: 23 mei 2021
Indieners: Joep Bos-Coenraad, Faysal Zouay (GroenLinks), Eline Lauret (Partij voor de Dieren)

Geacht College,

Uit een bericht in De Volkskrant[1] blijkt dat bijna één op de zes gemeenten in Nederland gebruik maakt van nepaccounts op sociale media en verkoopsites om haar inwoners stiekem te volgen. Bij de behandeling van actuele vragen hierover blijkt dat dit ook in Nijmegen gebeurt. Enkele andere gemeenten geven aan hier geen gebruik van te maken “in verband met de risico’s” of omdat het tegenstrijdig is “met de open en eerlijke overheidsinstantie die ze willen zijn”[2]. GroenLinks en Partij voor de Dieren maken zich zorgen over het gebruik van nepprofielen door de gemeente Nijmegen. Daarom zouden we hierover graag onderstaande vragen stellen aan het college.

Tijdens het beantwoorden van de vragen gaf het college aan dat nepaccounts in het verleden werden gebruikt op de afdeling ‘publiekszaken’, en momenteel nog op de afdelingen ‘veiligheid’ en ‘zorgen & inkomen’.

1. Kan het college de doeleinden waarvoor nepaccounts worden gebruikt in meer detail specificeren, daarbij aangeven welke ethische belangenafweging daarbij wordt gemaakt, en of het college dit gebruik per doeleinde wil voortzetten? Wat voor soort informatie die op deze wijze is verkregen (politie en inlichtingendiensten uitgezonderd) heeft de gemeente van onze inwoners opgeslagen, en hoe wil het college erop toezien dat burgers het recht behouden om vergeten te worden?

   Bij het toeslagenschandaal zijn veel mensen, zonder dit te weten, op lijsten bij de overheid terecht gekomen waardoor zij een andere behandeling kregen dan andere mensen. Inmiddels blijkt dat er ook bij de afdeling inkomstenbelasting in het geheim lijsten zijn gebruikt. Hierdoor zijn veel mensen de overheid gaan wantrouwen.

2. Is het college het met ons eens dat als overheden mensen via nepaccounts volgen dit wantrouwen verder toeneemt, en dat dit niet past bij een open en weerbare samenleving waar mensen en overheid elkaar kunnen vertrouwen?

1 'Gemeenten kijken op grote schaal en in het geheim mee met burgers op sociale media’ https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/gemeenten-kijken-op-grote-schaal-en-in-het-geheim-mee-met-burgers-op-sociale-media~bb40d4c7/

2 ‘Nepaccounts van de gemeente: de rechercheur wil vrienden met je worden - maar niemand die het ziet’ https://www.gelderlander.nl/nijmegen/nepaccounts-van-de-gemeente-de-rechercheur-wil-vrienden-met-je-worden-maar-niemand-die-het-ziet~a605cefc/

3. Wat is de opvatting van dit college over het inzetten van nepaccounts door lokale overheden, of aan de overheid gerelateerde organisaties (niet zijnde politie of inlichtingendiensten), om burgers in het geheim mee te volgen?

4. Kan het college in meer detail aangeven op welke wijze de functionaris persoonsgegevens hierbij betrokken is, en of er een draaiboek is dat hierbij gevolgd wordt? Als dit laatste niet het geval is, en het college voornemens is nepaccounts in de toekomst te blijven gebruiken, kan hiervoor dan een draaiboek worden ontwikkeld en kan dit draaiboek aan onze raad worden voorgelegd?

5. Is het college het met ons eens dat inwoners het recht hebben te weten welke informatie er over hen wordt verzameld door overheden (waarbij uitzonderingen mogelijk zijn voor politie en inlichtingendiensten), en dat deze openheid per definitie niet te combineren is met het gebruik van valse profielen? En zo niet, wil het college haar opvattingen hierover dan toelichten, evenals over hoe mensen toestemming kunnen verlenen of intrekken over het opslaan van verkregen persoonlijke informatie?

De fracties van GroenLinks en Partij voor de Dieren in Nijmegen zien met belangstelling uw antwoorden tegemoet.

Met vriendelijke groet,

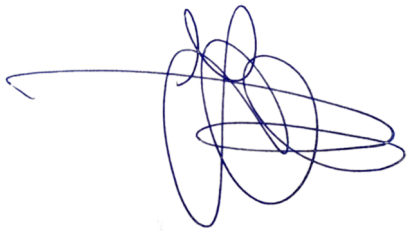

Joep Bos-Coenraad